

Beginnelsen van handhaving in de Participatiewet: inzet van handhavingsinstrumenten

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Handhaving: wat, waarom en wie	4
Zorgvuldigheid	6
Sanctioneren	8
Handhavingsinstrumenten	9

Inleiding

Als gemeente wilt u met de uitvoering van de Participatiewet de juiste ondersteuning bieden, zoals een tijdelijk inkomen aan mensen die het kortere of langere tijd financieel niet zelf redden. Aan die dienstverlening zijn voorwaarden verbonden. Als gemeente bent u verantwoordelijk om te toetsen of voldaan wordt aan die voorwaarden.

In deze handreiking leest u waarmee u rekening dient te houden bij de handhaving op de Participatiewet (Pw) en met name bij de inzet van handhavingsinstrumenten. Deze handreiking geeft een algemene toelichting op diverse aspecten die aan de orde zijn bij de inzet van handhavingsinstrumenten bij rechtmatigheidsonderzoeken. Nadere informatie over de diverse handhavingsinstrumenten leest u in de afzonderlijke [handreikingen](#). Ook geeft deze handreiking u inzicht in de grote rol die de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) speelt.

Bij de uitwerking is uitgegaan van de huidige wetgeving: het (Europees) Verdrag voor de Rechten van de Mens (1953), de Algemene wet bestuursrecht (1992), de Participatiewet (2015), het Wetboek van Strafvordering (2017), de AVG (2018) en de Uitvoeringswet AVG (2018).

Handhaving: wat, waarom en wie

Wat is handhaving

Handhaving is elke (re)actie van de gemeente die erop gericht is de naleving van de geldende wet- en regelgeving te bevorderen en te bewerkstelligen. Zo nodig ook door het opleggen van sancties. Het gaat om het beïnvloeden van het gedrag van burgers en bedrijven voor wie de betreffende regels gelden met als doel: naleving. Dat begint in feite al met goede wetgeving, en goede wetgeving begint op haar beurt met goed inzicht in gedrag. Duidelijke informatievoorziening en communicatie zijn van groot belang om naleving te bevorderen. Handhaving gaat voor een groot deel over het onderhouden van contacten met de burger om zo normconform gedrag te bevorderen, maar ook om gedrag dat afwijkt van de norm met die burger te bespreken. Daarnaast heeft handhaving betrekking op de interne organisatie binnen gemeenten, de samenwerking tussen de handhavingpartners, certificeringsmogelijkheden en andere 'slimme' instrumenten (zie [Handhaving door en voor gemeenten, VNG, 2019](#)).

Waarom handhaven

Inkomensondersteuning is bedoeld voor burgers die het zelf financieel niet redden en voor korte of lange(re) tijd deze financiële ondersteuning nodig hebben. Onterecht gebruik van deze voorziening dient voorkomen te worden. De overheid moet zorgen dat het draagvlak en de solidariteit voor het sociale stelsel overeind blijft. Het tegengaan van misbruik en oneigenlijk gebruik van uitkeringen past hierbij. Het wordt zelfs gezien als 'het behartigen van het belang van het economisch welzijn van Nederland' (zie bijvoorbeeld [ECLI:NL:CRVB:2019:3513](#)). De wetgever formuleert dit als volgt: 'het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik, en waar nodig, op te treden tegen onterecht gebruik van voorzieningen, behoort tot de verantwoordelijkheid van de gemeenten.' Als gemeente bent u vrij in de wijze waarop u dit invult. Goede handhaving helpt u daarbij. Dat is veel meer dan alleen het uitvoeren van rechtmatigheidsonderzoeken. Het staat ook niet op zichzelf, maar is een vanzelfsprekend onderdeel van de totale dienstverlening binnen uw gemeente.

Wie handhaven de Participatiewet

In het proces van de aanvraag van een uitkering, het verifiëren van gegevens en, tot slot, de controle op de naleving daarvan, spelen verschillende collega's een rol. Ook kunnen zij meerdere rollen tegelijkertijd vervullen. In die rollen is een driedeling aan te brengen die gebaseerd is op de 'oplopende' bevoegdheden die ze bevatten. Zo hebben de toezichthouder en de buitengewoon opsporingsambtenaar (boa) meer bevoegdheden om inbreuk te maken op de persoonlijke levenssfeer dan de consulent. Hieronder volgt een verdere toelichting.

De consulent of preventiemedewerker

De primaire taak van de consulent of preventiemedewerker (functienamen kunnen per gemeente verschillen) richt zich op de (mogelijk) uitkeringsgerechtigde. Het behandelen van de uitkeringsaanvraag, het vaststellen van de identiteit van de aanvrager, de controle en verificatie van de gegevens en het bijstaan van de betrokkene in het kader van arbeidsbegeleiding. De consulent is bevoegd om een onderzoek in te stellen naar de juistheid en volledigheid van de door de uitkeringsgerechtigde verstrekte gegevens. En, zo nodig, naar andere gegevens mocht dat noodzakelijk zijn om het recht op bijstand te kunnen vaststellen. De consulent of preventiemedewerker raadpleegt de bronnen die hij of zij op grond van de Pw kan en mag raadplegen. Dit gaat zowel om bronnen binnen de gemeente (BRP) als om landelijke bronnen (Suwinet, Inlichtingbureau, etc.). Ook kan de consulent of preventiemedewerker een huisbezoek afleggen en kortstondig, eventueel herhaald, waarnemingen verrichten op locatie. Deze acties kunnen worden uitgevoerd door medewerkers met en zonder

opsporingsbevoegdheid. De consultant of preventiemedewerker ontleent de bevoegdheid om informatie te verzamelen aan de Pw (bv. art. 53a) en de Awb (art. 3:2).

De toezichthouder

De toezichthouder heeft naast de reguliere controlebevoegdheden richting de uitkeringsgerechtigde, ook bepaalde bevoegdheden richting andere personen of bedrijven. Voorwaarde is wel dat die redelijkerwijs nodig zijn voor de invulling van de toezichttaak.

De toezichthouder verzamelt signalen die kunnen duiden op misbruik of oneigenlijk gebruik en voert onder meer controles uit op individuele dossiers. Dit doet hij of zij op basis van signalen of – breder – aan de hand van periodieke themacontroles. De toezichthouder is bevoegd om onderzoek te doen naar de rechtmatigheid van lopende uitkeringen. Hij of zij kan – net als de consultant – in ieder geval kortstondig, en eventueel herhaald, waarnemen of de uitkeringsgerechtigde bepaalde activiteiten verricht. Daarnaast kan de toezichthouder meer gegevens vorderen uit bronnen die al beschikbaar zijn, zoals het Kadaster of het Handelsregister. Bijvoorbeeld als via Suwinet niet voldoende informatie te verkrijgen is.

De toezichthouder kan ook nog gegevens vorderen van derden, zoals Marktplaats, financiële instellingen, telecombedrijven, etc. De bevoegdheid is hierbij wel beperkt tot het opvragen van 'zakelijke bescheiden'. Dus de toezichthouder kan geen privébescheiden opvragen die geen rol spelen bij de rechtmatigheidscontrole. 'Zakelijke bescheiden' kunnen in dit geval wel zeer ruim zijn. Dat komt natuurlijk omdat de bijstandsverlening betrekking heeft op de persoonlijke leefomstandigheden van de betrokkene.

Wat ook enkel is voorbehouden aan een toezichthouder, is het vorderen van de boekhouding van een werkgever die vermoedelijk zwartwerk faciliteert, met het doel een arbeidsrelatie aannemelijk te maken. Voor toepassing van artikel 63 Pw, Inlichtingenverplichting werkgever, door bijvoorbeeld de consultant, is namelijk vereist dat de arbeidsrelatie al vaststaat.

Het College van B & W stelt de toezichthouder aan op grond van een besluit. Hij of zij ontleent zijn bevoegdheden aan de Algemene wet bestuursrecht art. 76a PW jo Awb art. 5:11 t/m 5:20.

De buitengewoon opsporingsambtenaar

De buitengewoon opsporingsambtenaar (boa) heeft als belangrijke taak zorgdragen voor de strafrechtelijke handhaving op het gebied van werk en inkomen. Deze bevoegdheid oefent hij of zij uit onder de verantwoordelijkheid en het toezicht van het Openbaar Ministerie (OM). Het speelveld kan zich uitstrekken tot alle regelingen die een gemeente uitvoert, dus ook de Pw. De boa is aangesteld bij besluit van het College van B & W en moet aan bepaalde bekwaamheidseisen voldoen. Denk aan kennis van de strafvorderlijke bevoegdheden. De boa wendt zijn of haar bevoegdheden aan als er ernstige, concrete vermoedens van misbruik zijn en de consultant en toezichthouder de grens van hun bevoegdheden hebben bereikt bij het onderzoek. Voor het optreden van de boa moeten er concrete vermoedens van fraude én toestemming van het OM zijn. De boa ontleent zijn of haar bevoegdheid aan 142 WvSv en 52 t/m 56 WvSv en de Beleidsregels Buitengewoon Opsporingsambtenaar (onderdeel 10 Domein V Werk, inkomen en zorg).

Zorgvuldigheid

De noodzakelijkheidseis

De rechtmatige verkrijging en verwerking van informatie wordt getoetst aan de eis van 'noodzakelijkheid'. Het is duidelijk dat het optreden tegen misbruik van bijstandsuitkeringen een maatschappelijk belang dient. Dat blijkt ook wel uit de vele wetten waarin het gebruik van persoonsgegevens voor dat doel is toegestaan. Ook in rechterlijke uitspraken is dit vaak erkend. De vrijheid om informatie te vergaren is daarbij groot. Als gemeente mag u veel bronnen raadplegen, waarbij het vaak gaat om een groot aantal zeer persoonlijke gegevens. Over inkomen, vermogen, arbeidsverleden, woon- en leefsituatie en gezondheid. Het kan niet anders dat u daarbij inbreuk maakt op de persoonlijke levenssfeer, het is zelfs noodzakelijk voor het vaststellen van het recht op bijstand. De wet staat die inbreuk daarom ook toe.

In het bestuursrecht vormt artikel 8 van het (Europees) Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele vrijheden (EVRM), het kader om te bepalen of een ambtenaar bij een onderzoek naar uitkeringsfraude rechtmatig heeft gehandeld. Dit artikel stelt dat de overheid slechts inbreuk mag maken op de persoonlijke levenssfeer van een burger, wanneer dat bij de wet is toegestaan, noodzakelijk is en niet op een voor de burger minder belastende manier kan plaatsvinden. Het begrip 'noodzakelijk' vormt een kernbegrip in de privacywetgeving. Iedereen heeft recht op respect voor zijn privéleven, zijn familie- en gezinsleven, zijn woning en zijn correspondentie. Hier is geen ruimte voor inmenging van enig openbaar gezag, mits de Wet hierin voorziet en het nodig is in het belang van de nationale veiligheid, de openbare veiligheid of het economisch welzijn van het land. Een uitzondering geldt ook als het nodig is om wanordelijkheden en strafbare feiten te voorkomen, de gezondheid of de goede zeden te beschermen of de rechten en vrijheden van anderen te beschermen. Deze noodzakelijkheidseis wordt nader ingevuld door de principes van proportionaliteit en subsidiariteit.

Proportionaliteit en subsidiariteit

Bij het uitvoeren van de Pw en in het bijzonder bij het verrichten van rechtmatigheidsonderzoeken, dient uw gemeente het proportionaliteits- en subsidiariteitsbeginsel te allen tijde te waarborgen.

Proportionaliteitsbeginsel

De inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van de belanghebbende moet in redelijke verhouding staan tot het doel. Dit betekent ook, dat u niet meer informatie mag vragen dan noodzakelijk is voor dat doel.

Het proportionaliteitsbeginsel geldt rechtstreeks op grond van artikel 8 van het EVRM. In jurisprudentie neemt dit beginsel een zeer centrale plek in. De inbreuk op de belangen van de betrokkene bij de verwerking van persoonsgegevens, mag niet onevenredig zijn in verhouding tot het met deze verwerking te dienen doel. Deze toets speelt een rol wanneer de bevoegdheid tot het verkrijgen van persoonsgegevens wordt ingezet, waarbij inbreuk wordt gemaakt op een fundamenteel recht. Het vergt per geval een belangenafweging aan de hand van de concrete omstandigheden. De grens ligt daar waar het middel niet in verhouding staat tot het doel. Dan is het optreden buiten proportie.

Subsidiariteitsbeginsel

Als het doel op een minder ingrijpende manier bereikt kan worden, moet u daarvoor kiezen.

Het subsidiariteitsbeginsel wordt beschouwd als een factor die een rol speelt in het kader van de evenredigheidstoetsing. Dit beginsel kent twee aspecten. Het eerste is dat u af dient te zien van de verkrijging en verwerking van persoonsgegevens, als u hetzelfde doel ook op een andere, minder ingrijpende manier kunt realiseren. Het tweede is dat, als u wel gebruik moet maken van gegevensverwerking, u in redelijkheid alle eventuele bestaande mogelijkheden benut om de inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van betrokkene te beperken (zie [Kamerstukken II, 1997-1998, 25 892, nr. 3](#)).

De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

Controle- en toezichthandelingen dient u in beginsel ook te zien als het verwerken van persoonsgegevens. De AVG (EU 2016/679) reguleert de bescherming van persoonsgegevens en is van kracht sinds 25 mei 2018. De AVG is verder uitgewerkt in de Uitvoeringswet AVG. Artikel 4 onder 1 AVG definieert persoonsgegevens als: 'alle informatie over een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon'. Daarbij kunt u denken aan gegevens die tot een persoon herleidbaar zijn, zoals NAW-gegevens, BSN, financiële gegevens, locatie, etc. Hou er ook rekening mee dat waarderende gegevens door de context waarin u ze plaatst binnen een onderzoek, ook tot een persoon herleidbaar kunnen zijn.

De verwerking van persoonsgegevens is alleen rechtmatig, als er een rechtens juiste grondslag voor is. Voor controle-, handhaving- en toezichthandelingen zijn de grondslagen 'c' en 'e' van artikel 6, lid 1 AVG van belang:

- c) de verwerking is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust;
- e) de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen.'

De Pw en de daarin opgenomen taken, bevoegdheden en plichten, vormen de rechtmatige grondslag om gegevens te verwerken en informatie uit bronnen te halen. Ook geeft de Pw de betrokken ambtenaar de bevoegdheid die taak uit te voeren. Uw gemeente beschikt daarnaast over informatie die ze nodig heeft voor de uitvoering van haar publiekrechtelijke taak. Ook deze zogeheten binnengemeentelijke bronnen kunt u gebruiken om de rechtmatigheid van de bijstandsverstrekking vast te stellen. Tenzij er een vestrekkingsbeperking op rust, zoals een geheimhoudingsplicht.

Informatieplicht

Dit is een plicht om de betrokkene te informeren over zijn verwerkte persoonsgegevens en de doeleinden van de verwerking waarvoor de gegevens zijn bestemd. Deze plicht rust op grond van de AVG op de verwerkingsverantwoordelijke, in dit geval uw gemeente. U verstrekt de betrokkene nadere informatie die hem of haar duidelijk maakt wat er door wie met welke persoonsgegevens wordt gedaan. Dit voor zover het met het oog op de aard van de gegevens, de omstandigheden waaronder zij worden verkregen of het gebruik dat ervan wordt gemaakt, nodig is om tegenover de betrokkene een behoorlijke en zorgvuldige verwerking te waarborgen (art. 13 en 14 AVG).

Is er sprake van onderzoek als middel om de rechtmatigheid van een uitkering vast te stellen, dan is het van belang dat u de betrokkene vooraf informeert over deze werkwijze. Dit is één van de eisen uit de AVG. Aan de informatieplicht kunt u voldoen in algemene bewoordingen bij het eerste contact met een betrokkene, in een folder en standaardformulieren en op de website van uw gemeente. Het moet betrokkenen duidelijk zijn, dat uw gemeente te allen tijde onderzoek kan doen naar de rechtmatigheid van de verstrekte uitkering. In ieder geval zult u het moeten opnemen in of bij verordening, waarin uw gemeente het beleid met betrekking tot de controle op de naleving van de Pw moet beschrijven. De gemeenteraad stelt in het kader van het financiële beheer bij verordening regels voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van bijstand en van misbruik en oneigenlijk gebruik van de wet.

Heeft u een concreet vermoeden van misbruik, dan hoeft u de betrokkene hierover niet vooraf te informeren. Doet u dat wel, dan loopt u het risico dat de betrokkene de bewijzen van dat misbruik onvindbaar maakt. De wet biedt een mogelijkheid om de plicht om de betrokkene vooraf te informeren, achterwege te laten. U kunt de informatieplicht uitstellen als er sprake is van 'het toezicht op de naleving van wettelijke voorschriften', zoals het controleren en verifiëren van gegevens van een bijstandsgerechtigde. Dit doet zich voor als er nader onderzoek wordt verricht, met name bij heimelijk onderzoek. Ook het recht op inzage en rectificatie kunt u in dat geval opschorten. Het is wel zo dat na het afronden van het onderzoek, de informatieplicht weer herleeft. U dient de betrokkene alsnog te informeren over het feit dat hij of zij onderwerp is geweest van onderzoek. Let op dat u hier ook voor dient te zorgen, wanneer het verrichte onderzoek niet tot besluitvorming heeft geleid.

Sanctioneren

Constaateert u misbruik of oneigenlijk gebruik, dan is het onvermijdelijk dat u moet optreden door het opleggen van sancties. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen bestraffende sancties en herstelsancties. Dat onderscheid komt voort uit het doel waarmee u een sanctie oplegt. Is dat om de overtreder 'leed toe te voegen' (te straffen), dan is er sprake van een bestraffende sanctie (artikel 5:2 lid 1 sub c Awb). Denk aan de bestuurlijke boete. De herstelsancties, benoemd in artikel 5:2 lid 1, sub b, Awb, zijn gericht op het herstel van de rechtmatige toestand, het beëindigen van een overtreding en/of het voorkomen van herhaling daarvan. Hierbij kunt u denken aan het intrekken van een begunstigende beschikking, het opleggen van een maatregel of het terugvorderen van onterecht of te veel verstrekte bijstand.

Strafrecht of bestuursrecht

In het algemeen heeft handhaven door middel van bestuursrechtelijke sancties de voorkeur boven het strafrecht. In het kader van het vervolgingsbeleid wordt het dossier onder bepaalde voorwaarden overgedragen naar het strafrechtelijke traject. In de Aanwijzing sociale zekerheidsfraude zijn de richtlijnen voor het te hanteren bestuursrechtelijke en strafrechtelijke kader opgenomen.

Maar er is samenloop mogelijk. Onder bepaalde omstandigheden kan het zelfs wenselijk zijn om, in aanvulling op het toepassen van bestuursrechtelijke instrumenten, strafrechtelijk op te treden. In artikel 5:44 Awb is een afstemmingsregeling opgenomen voor het OM en bestuursorganen.

Is iemand voor een overtreding al strafrechtelijk gesanctioneerd, dan kunt u die persoon niet voor dezelfde overtreding ook nog eens een bestuurlijke boete opleggen. En omgekeerd geldt hetzelfde. Heeft iemand een bestuurlijke boete gekregen, dan kan die persoon in beginsel geen strafrechtelijke sanctie meer krijgen.

Zwijgrecht en cautie

In artikel 5:10a Awb ligt het recht besloten dat iemand niet gedwongen kan worden om mee te werken aan zijn eigen veroordeling. Wordt iemand verhoord met het oog op een aan hem op te leggen bestraffende sanctie, dan is diegene niet verplicht om ten behoeve daarvan verklaringen over de overtreding af te leggen. Dit is het zwijgrecht. Voor het verhoor dient u aan de betrokkene mede te delen dat hij niet verplicht is tot antwoorden. Dat is de cautie die u moet geven. Ook een bezwaarschriftencommissie en de bestuursrechter moeten de cautie geven tijdens de mondelinge behandeling van een bezwaar of een beroep gericht tegen een opgelegde bestuurlijke boete (artikel 8:28a Awb).

Handhavingsinstrumenten

De keuze voor welk handhavingsinstrument u inzet, wordt bepaald door de noodzakelijkheidseis en de overwegingen van proportionaliteit, subsidiariteit, doelmatigheid en doeltreffendheid. Dat betekent dat u steeds vooraf moet nagaan of er ook andere mogelijkheden zijn om de juistheid van de (verkregen) gegevens na te gaan. Zijn er minder ingrijpende mogelijkheden dan zult u daarvoor moeten kiezen.

Voorbeelden van handhavingsinstrumenten

Persoonlijk gesprek

Op maat gesneden informatie en goede communicatie richting de belanghebbende levert een belangrijke bijdrage aan de naleving van de Participatiewet. In het gesprek met de belanghebbende bespreekt u de persoonlijke situatie maar ook de rechten en plichten die horen bij het verkrijgen van de uitkering. Tevens biedt het u de mogelijkheid om alert te reageren op signalen van eventueel onrechtmatig gebruik. Van regelmatig persoonlijk contact gaat een preventieve werking uit. Daarnaast is het persoonlijk gesprek ook van belang na de uitvoering van een rechtmatigheidsonderzoek waarbij u uw bevindingen bespreekt met de belanghebbende en zijn/haar zienswijze hoort.

Wie bevoegd: Consulent, toezichthouder, boa

Internetonderzoek

Bij het onderzoeken van de juistheid en volledigheid van de gegevens die iemand die bijstand aanvraagt of ontvangt aanlevert, kunt u relevante informatie uit open bronnen op internet gebruiken. Binnen de kaders van de Pw en binnen uw bestaande bevoegdheden heeft u hiervoor de ruimte. Er is geen daaraan voorafgaand en redengevend feit, signaal, grond of vermoeden vereist. U kunt dus zowel bij de beoordeling van de aanvraag als bij een regulier heronderzoek gebruikmaken van internetonderzoek.

Wie bevoegd: Consulent, toezichthouder, boa

Meer [informatie](#).

Werken met signalen

Zowel bij de aanvraag als tijdens de looptijd controleert u de rechtmatigheid van de te verstrekken/verstekte uitkering. Met name bij lopende uitkeringen kunt u dit doen aan de hand van signalen over gewijzigde omstandigheden die mogelijk van invloed zijn op de (hoogte van een) uitkering. Dergelijke signalen wijzen natuurlijk niet per definitie op misbruik en oneigenlijk gebruik.

Wie bevoegd: Consulent, toezichthouder, boa

Meer [informatie](#).

Onderzoek naar vermogen in het buitenland

Heeft u aanwijzingen dat iemand inkomen ontvangt of vermogen heeft in het buitenland bij de aanvraag van of tijdens een uitkering? Dan kunt u hiernaar een onderzoek uitvoeren. Het Internationaal Bureau Fraude-informatie (IBF) ondersteunt gemeenten hierbij. Aan die ondersteuning zijn geen kosten verbonden.

Wie bevoegd: Consulent, toezichthouder, boa

Meer [informatie](#).

Opvragen bankbescheiden

De toezichthouder Pw binnen uw gemeente kan binnen zijn of haar bevoegdheden bankafschriften van cliënten opvragen bij financiële instellingen en derden. Hij of zij dient hiervoor wel een zorgvuldige belangenafweging en motivatie te maken, als besloten wordt de cliënt te passeren. Bij een formele vordering moet de instantie medewerking verlenen. Doet ze dit niet, dan riskeert ze een sanctie.

Wie bevoegd: Toezichthouder

Meer [informatie](#).

Heimelijk waarnemen

Bij het in beeld brengen van gedragingen van een cliënt en/of zijn of haar partner en derden en/of bij het bekijken van een roerend of onroerend goed, wordt gesproken over 'waarnemingen'. Doorgaans doet u waarnemingen zonder de betrokkene daarover te informeren. Dit worden ook wel heimelijke waarnemingen genoemd. Een aantal waarnemingen of het kort volgen van een persoon, worden 'waarnemingen ter plaatse' genoemd. Die kunt u verrichten voorafgaand aan een huisbezoek of een verzoek tot afgifte van een bevel tot observatie.

Wie bevoegd: Consulent, toezichthouder, boa

Stelselmatige observaties

Voor de vraag of er sprake is van stelselmatige observatie, is een aantal elementen van belang: de duur van de observatie, de plaats, de intensiteit, de frequentie en het toepassen van een technisch hulpmiddel dat meer biedt dan alleen versterking van de zintuigen. Deze elementen komen voort uit de Commissie modernisering opsporingsonderzoek in het digitale tijdperk, Regulering van opsporingsbevoegdheden in een digitale omgeving (2018). Stelselmatige observaties vallen onder het Wetboek van Strafvordering. Ze mogen alleen uitgevoerd worden door een boa en een bevel van de Officier van Justitie is vereist.

Wie bevoegd: Boa

Meer [informatie](#).

Huisbezoek

Om te bepalen of iemand recht heeft op een uitkering, dient u onder meer de feitelijke woon- en verblijfsituatie van deze persoon vast te stellen. Twijfelt u over de woon- en verblijfsituatie, dan kunt u een huisbezoek afleggen. Vooraf dient u wel duidelijk te motiveren wat de redelijke grond is en u doet een huisbezoek altijd op basis van 'informed consent'.

Wie bevoegd: Consulent, toezichthouder, boa

Meer [informatie](#).

**Vereniging van
Nederlandse Gemeenten**
Realisatie

Nassaulaan 12
2514 JS Den Haag
+31 70 373 83 93
info@vng.nl

april 2022

[vngrealisatie.nl](https://www.vngrealisatie.nl)